

MJ307265

MASARYKOVA UNIVERZITA

Ped. fakulta - podatelna

Č.j./E.č.: MU/56292/2013/PedF

Datum/čas 16-10-2013 / .....

Počet listů dokumentu: 2

Počet příl. a listů/sv.: / .....

Počet a druh nelist. příloh: / .....

Posudek oponenta habilitační práce**Masarykova univerzita****Fakulta****Habilitační obor**

Pedagogická fakulta MU

Speciální pedagogika

Uchazeč**Pracoviště**

PhDr. Mgr. Petra POTMĚŠILOVÁ, Ph.D.,

Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Habilitační práce

Pedagogický pracovník v podmínkách speciálního vzdělávání

Oponent**Pracoviště**

doc. PaedDr. Petr FRANIOK, Ph.D.

Pedagogická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě

*Vloženo do souboru MU/34239/2013/PedF-15***Text posudku (rozsah dle závězení oponenta)**

Habilitační práce dr. Petry Potměšilové je napsána striktně vědeckým jazykem, přesto lze konstatovat, že je velmi dobře čtivá (nejen pro svou logickou strukturu). Cílem habilitační práce bylo přiblížit situaci pedagogického pracovníka v oblasti speciálního vzdělávání, a to v teoretické i v praktické rovině, včetně problémů, které mohou vyplývat z povahy práce pedagogického pracovníka v průběhu speciálněpedagogického vzdělávání.

Habilitační práce obsahuje 203 textových stran. Práce je doplněna jednou přílohou – vzorem dotazníku pro pedagogické pracovníky. Všechny tabulky a grafy jsou uváděny průběžně v textu habilitační práce. V seznamu použité literatury uvádí dr. Potměšilová 115 titulů relevantní odborné literatury. V uvedeném počtu je zahrnuto 30 titulů cizojazyčné odborné literatury (z cizojazyčných titulů převažují anglické).

Habilitační práce dr. Potměšilové obsahuje teoretickou a empirickou část. Celkově je členěna do osmi obsažnějších kapitol a obligatorního úvodu a závěru. Úvod práce je značně rozsáhlý. Autorka zde nastiňuje širší sledované problematiky a také jej můžeme chápat jako prolegomena teoreticko epistemologických východisek, které jsou rozpracovány v následujících kapitolách. V teoretické části habilitační práce, která je realizována ve čtyřech rozsáhlejších kapitolách, se zabývá habilitantka základními pojmy jednak speciálněpedagogickými a jednak dalšími, které se speciální pedagogikou úzce nebo volněji souvisejí. Zejména kapitolu 1. Postižení lze chápat jako snahu alespoň částečně systemizovat základní teoretické pojmy, jejichž počet v oblasti speciální pedagogiky za posledních 23 let se významně zvýšil. Dr. Potměšilová se na několika místech rovněž odvolává na pojmy starší, dnes neužívané, nefrekventované. Tyto však vždy uvádí s adekvátními souvislostmi pojmů

novějších, jejichž užívání současná speciální pedagogika upřednostňuje. Obsahem kapitoly druhé a třetí (Možnosti výchovně-vzdělávacího procesu, Speciální pedagog) se autorka práce významně přiblížila deklarovanému cíli. Logicky podává problematiku vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a v současné době již bohatě rozvinutou problematiku integrace a inkluze. V kapitole třetí Speciální pedagog zaujímá významné místo pasáž věnovaná školnímu speciálnímu pedagogovi (str. 48 a další). Nazíráno z hlediska pedagogické integrace je jistě nejpřínosnější podkapitola 3.1.2 Pedagogický pracovník v integrovaném vzdělávání. Pro oponovanou práci je však zásadnější kapitola čtvrtá – Koučování, mentoring, supervize. Uvedené pojmy včetně jejich obsahu dosud plně nezakotvily v české školské legislativě a především v každodenní práci speciálních pedagogů a dalších pedagogických pracovníků, byť v podobně náročné práci dalších odborníků v jiných resortech je jejich používání a zkušenosti s nimi běžnou záležitostí. Kapitoly teoretické části na sebe logicky navazují a obsahově sledují cíl předložené habilitační práce a tvoří adekvátní uvedení následujícího výzkumu.

Empirickou část posuzované habilitační práce tvoří 4 kapitoly. V páté až osmé kapitole je obsažen postupně ideový plán výzkumu, v šesté první část výzkumu, v sedmé druhá část výzkumu. Obsahem osmé kapitoly jsou podpůrná opatření. Rovněž empirická část práce je přehledně strukturovaná. Habilitantkou realizovaný výzkum byl rozdělen do dvou částí. První je zpracována jako výzkum kvalitativního charakteru s orientací na získání informací, zda se mezi pedagogickými pracovníky (292 respondentů) objevují obavy v souvislosti s edukací dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Obsahem sedmé kapitoly je zejména deskripce realizace dotazníkového šetření ke zjištění míry informovanosti těchto pedagogických pracovníků o jedné z možných forem jejich podpory – supervizi. Předmětem zjištění byl zájem o supervizi ze strany 325 pedagogických pracovníků. Návrh podpůrných opatření, který habilitantka poměrně podrobně rozpracovala v kapitole osmé, pak logicky předloženou habilitační práci uzavírá. Výzkum kvalitativní povahy (kapitola šestá) s analýzou dat realizovanou na základě kvalitativního přístupu a rovněž výzkum kvantitativní povahy (kapitola sedmá) jsou autorkou práce náležitě na odpovídající úrovni komentovány. Celkově lze konstatovat, že obě části habilitační práce svědčí o hluboké autorčině znalosti zkoumané problematiky.

Dotazy k obhajobě habilitační práce :

1. Pojmy: koučování, mentoring, supervize. Ke kterému z uvedených pojmů se

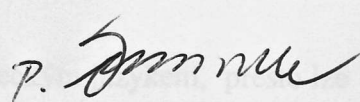
habilitantka přiklání, jestliže máme na mysli především práci školního speciálního pedagoga, práci v prostředí školy, školských zařízení?

2. Jaké řešení by habilitantka navrhovala, aby pedagogičtí pracovníci vnímali supervizi jako podporu ?

Závěr

Habilitační práce dr. Petry Potměšilové „Pedagogický pracovník v podmínkách speciálního vzdělávání“ splňuje požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru speciální pedagogika. Doporučuji práci k přijetí v rámci habilitačního řízení.

Ostrava 30 .09. 2013

Doc. PaedDr. Petr Franiok, Ph.D.
oponent